

ת"פ 36145/04/19 - מדינת ישראל באמצעות מע"מ חיפה נגד היינה ניהול גנים (2014) בע"מ, ניר שובר, עזריאל גיא

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 36145-04-19 מדינת ישראל נ' היינה ניהול גנים
(2014) בע"מ ואח'

בפני כבוד השופט שלמה בנג'ו

בעניין: המאשימה
נגד

מדינת ישראל באמצעות מע"מ חיפה

הנאשמים

1. היינה ניהול גנים (2014) בע"מ

2. ניר שובר

3. עזריאל גיא באמצעות בא כוחם עו"ד יואל

גולדברג

גזר דין

כתב האישום ורקע כללי:

הנאשמים הורשעו על פי הודאתם בעבירה של אי הגשה במועד של דוח תקופתי שיש להגישו - 3 עבירות על סעיף 117 (א) (6) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו - 1975 (להלן: "חוק המע"מ").

הנאשמת מס' 1 הינה חברה הרשומה בענף שירותי ייעוץ ניהולי (ניהול בתי קפה) ובתור שכזה הינה "עוסק מורשה" כהגדרת מונח זה בהוראת סעיף 1 לחוק המע"מ.

בכל התקופה הרלוונטית לכתב האישום הנאשמים מס' 2 ומס' 3 היו מנהליה הפעילים של הנאשמת מס' 1.

הנאשמים 2 ו- 3 כמנהליה הפעילים של החברה, היו חייבים להגיש למנהל מע"מ, דוחות תקופתיים במועד ובדרך שנקבעו בחוק ובתקנות מס ערך מוסף, התשל"ו - 1976 (להלן: "התקנות").

הנאשמים לא הגישו במועד, במודע, כנדרש על פי חוק המע"מ והתקנות את 3 דוחות תקופתיים לחודשים 06/17, 08/17, 10/17.

מרכיבי הדוחות התקופתיים אותם ציינו הנאשמים על גבי הדוחות התקופתיים שמסרו לידי המאשימה מפורטים בכתב האישום.

לפי כתב האישום, נוצרה יתרת מס שלא שולמה בסך של 43,451 ₪.

במעשיהם המתוארים לעיל הפרו הנאשמים את חובת הגשת דוחות במועד הקבועה בחוק.

ראיות לעונש:

עמוד 1

התביעה לא הגישה ראיות לעונש, ההגנה הגישה מסמכים שונים כמפורט בפרוט' הדין. כמו העידה ההגנה עד אופי אשר התייחס לפעילותו הציבורית-חברתית של הנאשם 2.

תסקיר שירות המבחן:

בעניינים של הנאשמים הוגשו שני תסקירים מיום 1/6/22 שערך שירות המבחן. בתסקיריו המפורטים, סקר שירות המבחן את נסיבותיו האישיות של כל אחד מהנאשמים, את ההתייחסות לעבירות מושא כתב האישום, בוצעה הערכת סיכויי שיקום ובחינת הסיכון להישנות העבירה.

בסופו של יום בא שירות המבחן בהמלצה אחידה לגבי שני הנאשמים, לפיה יש לבטל את הרשעתם ויש להסתפק בעונש שירות לתועלת הציבור בהיקף של 250 שעות. לעמדת השירות, מדובר בשני בחורים נורמטיביים, יצרניים, נעדרים עבר פלילי, אשר הרשעתם בפלילים תסב להם נזק בלתי פרופורציונלי ותפגע בעתידם המקצועי.

טענות הצדדים:

ב"כ המאשימה אישר בטיעוניה כי המחדל הכספי לצורך ההליך הפלילי הוסר הן בתיק הנוכחי והן ביחס לתיקים נוספים, אך ציינה כי קיימים מחדלים נוספים במס הכנסה, וכי קיימים עוד קנסות מנהליים על שני הנאשמים.

לעמדת המאשימה, בנסיבותיו של תיק זה, יש לקבוע ביחס לנאשמים 2 ו-3, מתחם עונש הולם הנע בין מאסר מותנה ועד 7 חודשי מאסר, מאסר על תנאי בין 3 ל- 8 חודשים, וקנס הנע בין 5% ועד 10% מגובה המחדל, והתחייבות כספית. לגבי החברה הנאשמת 1 אשר אינה פעילה קנס סמלי.

באשר למיקום העונש במתחם, עתרה המאשימה להסתפק במאסר מותנה הנע בין 3 ל- 6 חודשים, קנס במתחם שהוצע, ולנאשמת קנס סמלי.

ב"כ הנאשם עמד על נסיבות ביצוע העבירות, תיאר את קורות היוזמה העסקית של הנאשמים, אשר הקימו שני בתי קפה מצליחים, אך בשל שגגה עסקית ורצונם להתרחב, נקלעו לקשיי נזילות, דבר אשר הוביל אותם למפלה כלכלית חמורה. השניים נקלעו לדבריו לחובות כבדים ולהליכי חדל"פ. עם זאת, התייצבו במסגרת תעסוקתית, הגיעו להסדר תשלומים במסגרת הליכי הגביה נגדם, והם עומדים בו. לעמדתו, הותרת ההרשעה על כנה תפגע בשניים קשות באופן בלתי סביר. הודגשו מאמצי השניים לפרוע את המחדל הכספי בתיק זה כמו גם בתיקים אחרים, תרומתם לחברה, בעיקר של הנאשם 2 שהינו פעיל ציבורי חברתי במועצת העיר. לאור כל אלה ביקש להפנותם לתסקיר שירות מבחן, לבחון את ביטול הרשעתם ולהסתפק בענישה מתונה.

ב"כ המאשימה התנגדה להפניית הנאשמים 2 ו- 3 לשירות המבחן, בטענה שהפניית נאשמים לתסקיר היא למטרת שיקום, ואילו בנדוננו מדובר בנאשמים שהסתבכו כלכלית וקצין המבחן יתקשה במתן המלצות (עמ' 21 שורות 7-9).

בהחלטה מנומקת שניתנה באותו מעמד דחה בית המשפט את עמדת המאשימה מטעמי שוויון בפני החוק, והורה על קבלת תסקירים שהמלצותיו פורטו לעיל.

דברי הנאשמים בטרם מתן גזר הדין:

הנאשם 2 מסר כי הוא נשוי, אב לשניים, הוא משמש כשליח ציבור, במשרתו כחבר במועצת העיר חיפה, תורם לקהילה והציבור בתפקידיו הציבוריים, מתקיים מדמי אבטלה.

הנאשם 3 מסר כי הוא נשוי, אב לשניים, עובד כשף באולם אירועים, הביע חרטה על מעשיו והסביר כי השניים כשלו בהתנהלותם בהערכות העסקיות.

דין והכרעה עונשית:

בטרם פניה לקביעת מתחם העונש ההולם לנאשמים, יש להידרש תחילה לבקשת הנאשמים לבטל את הרשעתם.

סעיף 192 לחוק סדר הדין הפלילי מקנה לבית המשפט את הסמכות לבטל הרשעה בפלילים, ולהטיל על נאשם צו מבחן, או צו שירות לתועלת הציבור, ללא הרשעה. סמכות זוהי קיימת גם מכוח הוראותיו של סעיף 71א (ב) לחוק העונשין התשל"ז 1977.

ההלכה הפסוקה קבעה, כי הימנעות מהרשעה הינה החריג שבחריגים, היא אפשרית בכפוף להתקיימותם של שני תנאים מצטברים. התנאי הראשון הוא, כי השלכותיה של ההרשעה הן כה חמורות, עד כדי פגיעה בשיקומו של הנאשם, וקיומו של יחס בלתי פרופורציונלי, בין אותה פגיעה לבין מעשה העבירה. התנאי השני הוא, כי סוג העבירה מאפשר בנסיבות העניין להימנע מהרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים (ע"פ 2083/96 **תמר כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב (3), 337, להלן: **עניין כתב**; רע"פ 619/18 **משה בזיזנסקי נ' מדינת ישראל** (01.03.18); רע"פ 8215/16 **אברהם יצחק נ' מדינת ישראל** (29.3.2017); רע"פ 1949/15 **תקורי נ' מדינת ישראל** (2.4.15); ע"פ 8528/12 **אלירן ציפורה נ' מדינת ישראל** (3.3.13).

בכל הנוגע לעבירות אסדרתיות-רגולטוריות, מסוג אחריות קפידה, כדוגמת עבירות המס בהן הורשעו הנאשמים, נפסק, כי על אף העדר יסוד נפשי במרכיבי העבירה, חלים הכללים שנקבעו בהלכת **כתב**, לעניין שאלת ביטול ההרשעה. הכלל הוא הרשעה, והחריג הוא אי הרשעה. בנוסף וככלל, אין רלוונטיות לשאלת שיקומו של הנאשם, אך עם זאת, בשל העדר יסוד נפשי, יש להחיל את הלכת **כתב** על עבירות אלה "**בגמישות רבה יותר**" (רע"פ 3515/12 **מדינת ישראל נ' דוד שבתאי ואח'** (2013)).

אפנה אפוא לבחון את תחולת התנאים שנקבעו בהלכת **כתב**.

התנאי הראשון - השלכות ההרשעה:

בתסקיר מפורט של שירות המבחן מיום 1.6.22 עמד שירות המבחן על נסיבותיהם האישיות של כל אחד מהנאשמים, והתייחס למרכיבים הרלוונטיים בבחינת שאלת ביטול ההרשעה.

שירות המבחן מציין את ההתנהלות הכלכלית הכושלת של השניים אשר הובילה לקריסתם הכלכלית.

אשר לנאשם 2, צוינה לקיחת אחריות מלאה לביצוע העבירות. שירות המבחן מציין כי מדובר באדם חיובי ביסודו, המיוצב תעסוקתית, פעיל חברתי, המנהל אורח חיים פרודוקטיבי ומאוזן, וכן צוינו יכולותיו הגבוהות. עוד הודגש האפקט המרתיע ומציב הגבולות של ההליך המשפטי על הנאשם 2.

בסופו של יום העריך שירות המבחן, כי ההרשעה פוגעת בהמשך עתידו המקצועי ותדמיתו האישית ועל כן ההמלצה כי יש לבטל את ההרשעה ולהסתפק בעונש של"צ.

לדבריו אלה של שירות המבחן יש להוסיף את דבריו של עד האופי, עו"ד מסרי חמודי, פעיל חברתי בכיר בחיפה,

שהעלה על נס את תרומתו של הנאשם 2 לחברה הערבית בחיפה, ואת תרומתו לדו קיום והושטת עזרה ומענה לתושבים.

אשר לנאשם 3, גם כאן צוין כי האחרון הכיר בכשל בהתנהלותם הכלכלית של השניים והביע צער וחרטה על ביצוע העבירות. עם זאת, צוינה עמדתו כי הטעויות בשיקול הדעת, אשר הובילו לכשל כלכלי זה, נעשו בתום לב, ללא הבנה עמוקה להשלכות המעשים.

אף בעניינו של נאשם 3 התרשם שירות המבחן מאדם חיובי המנהל אורח חיים נורמטיבי, נעדר דפוסי התנהגות עברייניים מושרשים. זאת ועוד, צוין כי ההליך המשפטי נתן על הנאשם 3 את אותותיו, הוא נתפס כמרתיע עבורו מפני ביצוע עבירות בעתיד.

שירות המבחן הגיע למסקנה כי גם בעניינו ההרשעה עלולה לפגוע בהמשך עתידו המקצועי ותדמיתו האישית, ועל כן המליץ שירות המבחן לבית המשפט לבטל את ההרשעה ולהסתפק בעונש של"צ.

לאחר העיון, סבורני כי מתקיים התנאי הראשון הקבוע בהלכת **כתב** המאפשר ביטול הרשעה.

כאמור, בהתאם להלכה הפסוקה, ביטול הרשעה אפשרי אם יש בו כדי לפגוע באופן בלתי פרופורציונלי בנאשם.

כפי ששירות המבחן מציין בחוות דעתו המקיפה, מדובר בשני נאשמים, צעירים יחסית, נורמטיביים, אשר מנהלים אורח חיים פרודוקטיבי, תקין, שניהם נשואים, אבות לילדים, אשר על אף מפתחם הכלכלית החמורה, עומדים בכל הסדרי התשלומים ומשלמים את חובותיהם לנושיהם השונים.

דגש ומשקל מיוחד נתתי לעובדה, שחוב המס הנובע מתיק זה (קרן המס הפלילית) סולק במלואו לרשויות מע"מ. זאת ועוד, סולקו גם חובות נוספים שאינם קשורים לתיק זה, כעולה מהצהרת ב"כ המאשימה בטיעוניה לעונש.

הנה כי כן, נראה כי הותרת ההרשעה ביחס לנאשמים שכל חייהם עד כה, תפקדו באופן יצרני, תקין ומשביע רצון, תוך תרומה לציבור ולחברה, בעיקר בדגש לנאשם 2, תסב נזק בלתי פרופורציונלי לשניים.

התנאי השני - שיקולי ענישה:

כפי שכבר צוין, ההלכה הפסוקה הבהירה כי בעבירות אסדרתיות של אחריות קפידה, יש להחיל את הלכת **כתב** הנוגעת לביטול הרשעה בגמישות.

מדובר בעבירה מסוג של אחריות קפידה של אי דיווח במועד ב- 3 הזדמנויות.

עם זאת, המאשימה נוהגת להסכים להמרת כתבי אישום מסוג זה ולמעשה לבטל את ההליך הפלילי כולו (ולא רק את הרשעה), אם הנאשם מסלק את המחדלים ומשלם את חובו לשלטונות המס.

בנדוננו, אין חולק על כך שהנאשמים סילקו את המחדל הנובע מתיק זה ואף סילקו מחדלים נוספים.

בנסיבות מצטברות אלה, סבורני כי מתקיים גם התנאי השני של הלכת **כתב** המאפשר ויתור על הרשעה.

מדיניות הפסיקה בביטול הרשעות בעבירות דומות:

מעיון בפסיקה עולה כי גם בעבירות מס, ואף בעבירות חמורות מתחומים שונים, במקרים מתאימים וחריגים, הורה בית המשפט על ביטול הרשעה.

ברע"פ 4606/01 **סופר נ' מדינת ישראל** (3.1.2002) - אושר פסק דינו של בית משפט השלום אשר נמנע מהרשעת הנאשם בביצוע עבירות של אי הגשת דוחות למס הכנסה (בניגוד להכרעת בית המשפט המחוזי בערעור). כב' השופטת ד. דורנר ציינה, כי אמנם ככלל בעבירות מהסוג הנדון, יש להרשיע את הנאשם. יחד עם זאת הבהירה כי "אין המדובר בכלל בל יעבור" תוך הפנייה להלכת כתב אשר עסקה בעבירת שוחד.

בת"פ (מחוזי באר שבע) 69476-07-20 **מדינת ישראל נ' דוד ציון דוד** (4.7.21) - בית המשפט המחוזי ביטל את הרשעת הנאשם בעבירות לפי סעיף 117(ב1) לחוק מע"מ, שענינם "מי שפעל במטרה להביא לכך שאדם אחר יתחמק או ישתמט מתשלום מס שאותו אדם חייב בו". עבירה בעלת יסוד של מודעות, שהינה חמורה מהעבירה שבנדוננו. בית המשפט קבע כי בשים לב לנסיבות ביצוע העבירה והפגיעה שעלולה להיגרם לנאשם כתוצאה מההרשעה, בהיותו אדם שתורם לחברה, היא אינה מידתית, ועל כן בוטלה ההרשעה.

עפ"ג (מחוזי חיפה) 24721-12-14 **מדינת ישראל - אגף המכס והמע"מ נ' דלית נחמני** (29.1.15) - בית המשפט המחוזי דכאן (הרכב בראשות כב' הנשיא ד"ר ר. שפירא) הותיר את החלטת בית המשפט השלום על כנה, אשר ביטל הרשעתה של נאשמת שביצעה 9 עבירות של אי הגשת דוחות תקופתיים לפי חוק מע"מ. יצוין כי באותו מקרה אף לא הוסרו המחדלים. באותו מקרה ציין בית המשפט המחוזי כי בשים לב לכך שמדובר בעבירות שנמצאות במדרג הנמוך מבין העבירות של חוק מע"מ, וכן שעה שמדובר בעבירות הנמנות על אותם סעיפים שבהם ניתן להמיר את התיק הפלילי בקנס מנהלי, מתחזקת הקביעה כי יש לנטות לעבר ביטול ההרשעה.

בעפ"ג (מחוזי מרכז) 26177-05-14 **בהרב נ' מדינת ישראל** (22.2.2015) - בית המשפט המחוזי ביטל את הרשעת המערער בגין אי הגשת 7 דוחות תקופתיים למע"מ, בעודו מצוין כי בסוג זה של עבירות ניתן להסתפק במקרים מתאימים בקנס מנהלי.

עפ"ג (מחוזי מרכז) 44065-04-12 **מדינת ישראל נ' דאנו** (15.7.2012) - בית המשפט המחוזי הותיר על כנה את החלטת בית משפט השלום להימנע מהרשעתו של המשיב באי הגשת 9 דוחות תקופתיים למס הכנסה, ו-2 עבירות של אי הגשת הצהרת הון.

בע"פ (מחוזי באר שבע) 23401-11-11 **מדינת ישראל נ' אוחיון** (1.2.2012) - נדחה ערעור על אי הרשעה של נאשם שהודה בביצוע עבירה של הגשת דו"ח תקופתי למע"מ ללא צירוף התשלום הנובע ממנו.

סוף דבר:

לאחר שנבחנו מכלול השיקולים הנדרשים לעניין, אני מוצא כי מתקיימים התנאים המאפשרים, במקרה חריג זה, לבטל את הרשעת הנאשמים 2 ו-3 בלי שהדבר יפגע בשיקולי ענישה, ולהסתפק בענישה חינוכית התורמת לציבור, לצד התחייבות כספית שיהיה בה כדי להרתיע את הנאשמים מלעבור עבירות נוספות בעתיד. הרשעת הנאשמת 1 תיוותר על כנה.

אשר על כן, נפסק כדלקמן:

1. הרשעת הנאשמת 1 נותרת על כנה ואני מחייב אותה בתשלום קנס סמלי בסך שקל אחד נוכח היותה בלתי פעילה.
2. מבטלת הרשעת הנאשמים 2 ו-3.
3. כל אחד מהנאשמים 2 ו-3 יבצע 250 שעות שירות לתועלת הציבור.
4. שירות המבחן יגיש תוכנית עבודה מסודרת לאישור בית המשפט בתוך 30 יום.
5. מובהר לנאשמים 2 ו-3 כי הפרת צו השל"צ הנ"ל ו/או אי הישמעות להוראות שירות המבחן, עלולים להביא להפקעת הצו, שאז רשאי בית המשפט להשיב את ההרשעה על כנה, ולגזור על כל אחד מהם עונשים כחוק.
6. מוטלת בזאת התחייבות כספית בגובה של 20,000 ₪, על כל אחד מהנאשמים 2 ו-3, להימנע מביצוע העבירות מושא כתב האישום, לפרק זמן של שנתיים מהיום.
7. נוכח התמשכות וסרבול ההליכים בתיק זה בשל דחיות רבות מצד ההגנה שלא לצורך, הנני מחייב את

הנאשמים 2 ו-3 בהוצאות משפט בסך 5,000 ₪ (2500 ₪ לכל נאשם). ההוצאות תשולמנה בתוך 60 יום.

8. המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

ניתן היום, ט' סיוון תשפ"ב, 08 יוני 2022, במעמד הצדדים.